

GR_GERICHTE VR3 2024 90 vom 28. Oktober 2025

GR Gerichte, 2025-10-28, IT

Quelle: https://mcp.opencaselaw.ch/entscheid/gr_gerichte_VR3_2024_90

FR: GR_GERICHTE VR3 2024 90 du 28 octobre 2025

IT: GR_GERICHTE VR3 2024 90 del 28 ottobre 2025

Regeste

permissiun da construcziun | Baurecht

Erwägungen

E. 2

/ 19 Fatgs A. A._____ è proprietari da la parcella B._____ situada en la zona dal vitg A da la vischnanca da Zernez (sequentamain: vischnanca). Cunquei ch'el ha l'intenziun da sanar e d'engrondir la chasa engiadinaisa cun clavà resp. edificis d'economia erigids sin quella l'onn 1643, ha el inoltrà a la vischnanca ils 28 da november 2022 ina dumonda da construcziun correspondent (nr. C._____). En quella ha el proponì t.a. "da desister da construir parcadis obligatorics". El ha motivà questa proposta principalmain cun l'argument che la midada da construcziun na vegnia betg ad avair per consequenza traffic supplementar, perquai ch'il dumber d'abitaziuns vegnia reduci da fin ussa trais a da nov duas abitaziuns. Sin dumonda da la vischnanca ha el lura cumplettà las actas che ston vegnir inoltradas. En la dumonda da construcziun cumplettada dals 27 da mars 2023 ha el dumandà explicitamain da survegnir ina permissiun excepziunala concernent ils parcadis obligatorics ed ha explitgà ch'el vegnia, en il cas che quella na vegnia betg consentida ad el, a "garantir 4 parcadis sin terren ester a maun d'ina cunvegna contractuala". Sin dumonda vegnian ils consentiments correspondents furnids pli tard en scrit. B. Cun il scriver dals 19 d'avrigl 2023 ha la vischnanca explitgà ch'ella na vegnia betg a pudair conceder ina permissiun excepziunala. Cun il scriver dals 12 d'october 2023 ha la vischnanca communitgà a A._____ ch'il sboz inoltrà en il fratemp per in contract da locaziun per parcadis d'autos na bastia betg sco cumprova per ils parcadis obligatorics necessaris. Ella ha dumandà il petent da preschentar en quel regard u in contract da servitut u d'inoltrar ina decleraziun, da la quala resortia la prontezza d'indemnisar ils parcadis obligatorics cun pajar la taxa da cumpensaziun. Sche quests documents na sajan betg avant maun fin ils 31 da december 2023, saja la dumonda da construcziun incumpleta e valia da vart da la vischnanca sco retratga. C. Cun l'inoltraziun dals 23 da november 2023 ha A._____ dumandà en il senn d'ina midada da project per la permissiun da construir ina garascha sutterrana en il plaun sut. En il scriver dals 12 da december 2023 ha la vischnanca validà negativamain questa dumonda, e quai sa basond sin la resposta negativa da l'uffizi da construcziun bassa dals 5 da december 2023. En consequenza ha A._____ communitgà en il scriver dals 18 da december 2023 ch'el desistia d'adattar il project per evitar che la procedura per la permissiun da construcziun vegnia stritgada. Il termin curt n'al lubeschia betg da realisar in'otra soluziun, uschia ch'i saja da proceder tenor l'art. 61 da la lescha da construcziun communal. D. L'exposiziun publica da la dumonda da construcziun ha gì lieu dals 20 da schaner 2024 fin ils 8 da favrer 2024.

E. 2.1

Tenor l'art. 49 al. 1 lit. a LGA (DG 370.100) giuditgescha la Dretgira superiura dal chantun Grischun, a la quala èn vegnidas attribuidas las proceduras pendentas da l'anteriura Dretgira administrativa dal chantun Grischun cun l'entrada en vigur da la nova LOG (DG 173.000) il 1. da schaner 2025 (cump. art. 122 al. 5 LOG), recurs cunter decisiuns da vischnancas, uschenavant che quellas decisiuns na pon betg vegnir contestadas tar in'otra istanza u n'èn betg definitivs tenor il dretg chantunal u federal. La decisiun da construcziun contestada dals 26 d'avust 2024, communitgada ils 28 d'avust 2024, (act. B.5 sco era C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 27) è ina decisiun communalala en il senn dad art. 49 al. 1 lit. a LGA. Cunter quella na stat a disposiziun nagin auter med legal ch'il recurs da dretg administrativ; en pli n'è quel era betg definitiv. Uschia è d'affirmar la responsabladad locala e materiala da la Dretgira superiura dal chantun Grischun.

E. 2.2

La vischnanca ha inoltrà cun il scriver dals 3 da favrer 2025 la decisiun da reponderaziun ed ha communitgà che la dretgira stoppia mo pli decider sur da cif. I.1.lit. a da las pretaisas da dretg dal recurrent (taxa da cumpensaziun per quatter parcadis). Cun la posiziun dals 7 d'avrigl 2025 è ella però s'exprimida d'avair decis da nov sur da la taxa da cumpensaziun en il rom da la decisiun da reponderaziun, uschia ch'il recurrent avess stuì contestar la decisiun da reponderaziun. Quai n'haja el betg fatg, uschia ch'i na dastgia betg vegnir entrà en il recurs dals 30 da settember 2024. Il recurrent ha contestà quai en sia replica dals 16 da matg 2025 cun l'avis ch'i na saja vegnì prendì nagina nova decisiun en il rom da la decisiun da reponderaziun areguard la dumonda dispitaivla correspondent.

E. 2.2.1

Ina partida po dumandar l'autorità administrativa da reponderar ina disposiziun (art. 24 al. 1 LGA). Ina dumonda da reponderaziun è in med giuridic nunformal, cun il qual la persuna pertutgada dumonda l'autorità administrativa che decida da revegnir a sia disposiziun e da la midar u annullar (HÄFELIN/MÜLLER/UHLMANN, Allgemeines Verwaltungsrecht, 8avla ed. 2020, cif. marg. 1272 ss.; RHINOW/KOLLER/KISS/THURNHERR/BRÜHL-MOSER, Öffentliches Prozessrecht, 4. ed. 2021, cif. marg. 646 ss. e cif. marg. 1306 ss.). Tenor l'art. 24 al. 2 LGA è in'autorità administrativa mo obligada da reponderar sia decisiun, sch'ils motifs per ina revocaziun vegnan fatgs valair a moda vardai vla. In motiv per ina revocaziun è tenor l'art. 25 al. 1 lit. a LGA, sche la situaziun dals fatgs u dal dretg è sa midada en cumparegliaziun cun la basa da decisiun oriunda. Ad ina revocaziun

E. 2.2.2

En il rom da la procedura da recurs davant la Dretgira superiura dal chantun Grischun dastga l'istanza precedentala midar la decisiun contestada fin il mument da la sentenza en il senn da las propostas da la partida recurrenta (art. 55 al. 1 LGA). Sche l'istanza precedentala ha midà ina decisiun, communitgescha ella quai a la Dretgira superiura (art. 55 al. 2 LGA). La Dretgira superiura sto tractar il recurs mo, sche quel n'ha betg pers ses object tras la decisiun midada (art. 55 al. 3 LGA). Quai signifitga, sch'in recurrent sa fa valair materialmain mo per part en la nova disposiziun, sto la procedura da recurs vegnir cuntinuada per il rest (MÄCHLER, en: Auer/Müller/Schindler, Kommentar zum VwVG, 2. ed. 2019, art. 58 cif. marg. 20 e cif. marg. 22). Las parts che restan contestadas sto giuditgar l'istanza da recurs (MÄCHLER, en il lieu inditgà, cif. marg. 22).

E. 2.2.3

Era sch'ins na vesa betg ch'il recurrent avess fatg valair en sia dumonda da reponderaziun dals 23 da settember resp. dals 26 da settember 2024 (act. B.1 sco er act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 30 e 32) davart la taxa da cumpensaziun per ils parcadis obligatorics motivs da revocaziun en il senn da l'art. 25 LGA, damai fatg valair novs elements concernent ils fatgs ed agiuntà documents correspundents u pretendì ina midada da la situaziun giuridica, mabain anzi repetì ed approfondà ils arguments formulads fin lura, è la vischnanca entrada en il rom da la decisiun da reponderaziun dals 28 da schaner 2025 er en quest punct (act. C.1). Ella ha adattà la decisiun da construcziun oriunda quai che riguarda ils custs da procedura imponids, las taxas da colliaziun ed il termin dal pajament da la taxa da cumpensaziun per ils parcadis obligatorics (cump. consideraziun cif. A.1 ultim alinea, p. 2, sco era cif. 4 dal dispositiv cun avis t.a. a cif. I.2 da la pretaisa da dretg en il recurs dals 30 da settember 2024), ha uschiglio però refusà la dumonda da reponderaziun. Uschia ha la dretgira da giuditgar en il cas preschent sa basond sin l'art. 55 al. 3 LGA la dumonda da la taxa da cumpensaziun restada contestada, tenor cif. 4 dal dispositiv, frasa 1, da la decisiun da construcziun constestada dals 26 d'avust 2024. Dal rest sto il recurs vegnir stritgà pervia da mancanza d'object.

E. 2.3

Il recurrent è pertutgà sco adressat formal e material da la decisiun da construcziun ed ha in interess degn da vegnir protegì che quella vegnia examinada. Perquai è el legitimà da recurrer (art. 50 LGA).

E. 2.4

Igl è d'entrar en il recurs ch'è ultra da quai vegnì inoltrà sin il termin e conform a las prescripziuns formalas (art. 52 al. 1 ed art. 38 LGA) – quai en il rom da la pretaisa da dretg reducida tenor la posiziun dals 25 da favrer 2025 resp. da la dumonda restada averta areguard la taxa da cumpensaziun per parcadis obligatorics. 3. L'emprim èsi d'entrar, sin fundament da la natira formala, en la reprimanda formala dal recurrent fatga en la posiziun dals 25 da favrer 2025 che la vischnanca haja violà l'udida giuridica dal recurrent, perquai ch'ella n'haja betg examinà, sche la midada da construcziun haja per consequenza traffic supplementar, ch'ella disponia senza argumentaziun correspondent a ina taxa da cumpensaziun per quatter parcadis e ch'ella haja argumentà quella – manglusamain – pir en il rom da la disposiziun da reponderaziun.

E. 3

/ 19 E. Cun la decisiun da construcziun dals 26 d'avust 2024 ha la vischnanca approvà la dumonda da construcziun sut differentas cundiziuns. En spezial ha ella obligà il petent cun avis a la grondezza da las abitaziuns da pagar entaifer 60 dis dapi la comunicaziun ina taxa da cumpensaziun en l'autezza da CHF 25'631.20 (cifra 4 dal dispositiv) per quatter parcadis betg cumprovads. En las consideraziuns ha la vischnanca explitgà che l'uffizi da construcziun bassa haja valità negativamain l'intenziun da realisar ils parcadis en il plaun sutterran. Il petent n'haja era betg pudì preschentar in contract da locaziun sufficient, e tenor il cussegliaider da construcziun na dastgia l'iert betg vegnir utilisà per realisar parcadis. En il sriver dals 18 da december 2024 saja A. _____ sa declerà pront da pagar ina taxa da cumpensaziun. Plinavant han ins imponì a A. _____ en il rom dals custs da procedura da CHF 12'263.50 er ils custs per la cussegliaziun giuridica externa en l'autezza da CHF 4'000.00 (cifra 5 dal dispositiv). En pli è el vegnì obligà da pagar las taxas da colliaziun provisoricas per aua, aua persa ed electricitad en l'autezza da CHF 19'669.45 entaifer 30 dis

dapi la communicaziun da la decisiun da construcziun (cifra 6 dal dispositiv). F. Cun l'e-mail dals 23 da settember 2024 e cun il scriver dals 26 da settember 2024 ha A. _____ fatg ina dumonda da reponderaziun concernent la taxa da cumpensaziun per ils parcadis, ils custs da la cussegliaziun giuridica externa sco er il termin da pajar las taxas da colliaziun provisoricas. G. Ils 30 da settember 2024 ha A. _____ (sequentamain: recurrent) recurrì tar la Dretgira administrativa dal chantun Grischun (dapi il 1. da schaner 2025 Dretgira superiura) cunter la decisiun da construcziun da la vischnanca dals 26 d'avust 2024, communitgada ils 28 d'avust 2024, concernent la dumonda da construcziun nr. C. _____, cun l'intent d'observar il termin, e dumandà da stritgar senza substituziun la taxa da cumpensaziun per quatter parcadis (cifra 4 dal dispositiv) sco era da spustar eventualmain sia scadenza, da stritgar senza substituziun ils custs per la cussegliaziun giuridica externa da CHF 4'000, eventualmain lur reducziun (cifra 5 dal dispositiv) e da spustar la scadenza per las taxas da colliaziun provisoricas per aua ed aua persa (cifra 6 dal dispositiv). Il medem mument ha el fatg las propostas processualas ch'i saja da conceder al recurs l'effect da suspensiun, e che la procedura saja da sistir, fin che l'istanza precedentia haja liquidà la reponderaziun. H. Cun la disposiziun dals 14 d'october 2024 ha la derschadra d'instrucziun concedì al recurs l'effect da suspensiun. Il medem di è la procedura vegnida sistida, fin la liquidaziun da la dumonda da reponderaziun tras la vischnanca, ad interim fin

E. 3.1

Il dretg da survegnir udida giuridica tenor l'art. 29 al. 2 Cst. (CS 101) ordinescha t.a. ch'ina autoritad sto motivar sia decisiun, q.v.d. ch'ella taidla effectivamain ils motivs ed arguments da las partidas pertutgadas, ch'ella als verifitgescha seriusamain ed als resguarda a moda commensurada en sia procedura da decisiun (DTF 148 III 30 E. 3.1, 145 III 324 E. 6.1, 144 I 11 E. 5.3). I n'è betg necessari da sa fatschentar detagliadamain cun tut las posiziuns da las partidas e da refutar explicitamain mintga singul argument. Anzi, l'autoritad po sa restrenscher als puncts impurtants per la decisiun. L'argumentaziun sto esser formulada uschia che la persuna pertutgada po chapir la muntada da la decisiun e recurrer a l'istanza superiura cun cumplaina enconuschientscha da la chaussa. En quest senn ston vegnir numnadas almain curtamain las ponderaziuns, da las qualas l'autoritad ha sa laschè manar e sin las qualas sa basa sia decisiun (DTF 149 V 156 E. 6.1, 148 III 30 E. 3.1, 142 II 49 E. 9.2; sentenzias dal Tribunal federal 2C_821/2019 dals 11 da favrer 2020 E. 3.2 e 9C_436/2018 dals 4 d'october 2018 E. 3.2.1; HÄFELIN/MÜLLER/UHLMANN, en il lieu inditgà, cif. marg. 1038). Tenor la giurisdicziun po ina violaziun da l'udida giuridica betg spezialmain gravanta valair sco curada, sche la persuna pertutgada survegn la chaschun da s'exprimer davant in'istanza che examinescha senza restricziuns tant las dumondas dal fatg sco era las dumondas dal dretg (DTF 148 IV 22 E. 5.5.2, 145 I 167 E. 4.4, 142 II 218 E. 2.8.1; HÄFELIN/MÜLLER/UHLMANN, en il lieu inditgà., cif. marg. 1175 ss.). Sut questa premissa pon ins quintar cun il curament da la mancanza schizunt en cas d'ina greva violaziun dal dretg da survegnir udida giuridica, sche la refusaziun da la chaussa avess per consequenza in temp mort formalistic ed uschia retardaments nunnecessaris che na fissan betg cumpatibels cun l'interess da la partida pertutgada da giuditgar la chaussa a moda speditiva (DTF 147 IV 340 E. 4.11.3, 142 II 218

E. 3.2

Cuntrari a las explicaziuns dal recurrent è la vischnanca s'occupada en il rom da la decisiun da construcziun contestada dals 26 d'avust 2024 (act. B.5 e C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 27) cun la dumonda dals parcadis necessaris ed ella ha

explitgà, cun renviar a la basa legala decisiva, ch'i stoppian vegnir cumprovads quatter parcadis sin fundament dal dumber d'abitaziuns e da la grondezza da quellas. Da quai na resulta betg explicitamain, ma ins po deducir correspondentamain che la vischnanca è stada da l'avis che las premissas legalas sajan ademplidas, che la midada da construcziun haja per consequenza traffic supplementar ed uschia era l'obligaziun da construir parcadis correspondent. En pli ha la vischnanca declerà ch'i na saja – sa basond sin la valitaziun da l'uffizi chantunal da construcziun bassa – betg pussaivel da realisar ina garascha sutterrana, ch'il recurrent n'haja pudì preschentar nagina cunvegna contractuala per parcadis, che l'iert na dastgia tenor la cussegliaziun da construcziun betg vegnir utilisà per realisar parcadis, ch'il recurrent haja declerà en il scriver dals 18 da december 2024 da desister d'adattar il project concernent cun la garascha sutterrana e ch'el saja sa declerà pront da pajar la taxa da cumpensaziun per quatter parcadis. En il dispositiv (cif. 4) ha la vischnanca era decis la calculaziun, uschia ch'ella ha explitgà tut en tut a moda avunda clera las raschuns per l'obligaziun da construir parcadis correspondent resp. per la taxa da cumpensaziun ordinada. Il recurrent ha senz'auter pudì chapir la muntada da la decisiun ed ha pudì recurrer a la Dretgira superiura cun cumplains enconuschientscha da la chaussa. Quai vala tant pli, perquai ch'è precedida a la decisiun da construcziun dapi l'inoltraziun da la dumonda da construcziun il november 2022 fin al scriver menziunà dal recurrent dals 18 da december 2023 (act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 21) ina corrispondenza extendida davart questa dumonda, ch'il recurrent è vegnì dumandà pliras giadas da preschentar ina cumprova da parcadis suffizienta (cump. act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 3, 4, 13-21), e ch'el è la finala sa declerà pront da pajar – en vista a la smanatscha da vart da la vischnanca da stritgar la dumonda da construcziun – ina taxa da cumpensaziun pervi da la mancanza da la cumprova da parcadis (act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 21). En il rom da questa corrispondenza n'han ins betg mess en dumonda l'obligaziun da construir quatter parcadis e betg tematisà pli precis il traffic supplementar. Ina violaziun dal dretg da survegnir udida giuridica na pon ins betg constatar sut questas circumstanzas. Schizunt sch'ins supponiss ina violaziun minimala da l'obligaziun da motivaziun, perquai che la vischnanca n'è betg s'exprimida explicitamain davart in criteri, numnadamain la dumonda, pertge ch'i saja

E. 4

/ 19 ils 31 da december 2024. Cun la disposiziun dals 23 da december 2024 è vegnida prolungada la sistida fin ils 28 da favrer 2025. I. Cun l'inoltraziun dals 3 da favrer 2025 ha la vischnanca communitgà ch'ella adereschia parzialmain, cun la decisiun da reponderaziun dals 28 da schaner 2025, a las pretaisas da dretg pendenta en la procedura preschenta e ch'ella haja reponderà ed adattà da nov la disposiziun contestada. Uschiglio haja ella refusà la dumonda da reponderaziun, uschia che la dretgira haja anc da decider sur da cif. I.1.lit. a da las pretaisas da dretg da A._____, damai sur da la taxa da cumpensaziun per quatter parcadis. J. Cun la disposiziun dals 4 da favrer 2025 ha la derschadra d'instrucziun annullà la sistida e cuntinuà la procedura. Il medem mument ha ella dumandà las partidas, sch'ellas pudessan ir d'accord da midar da la lingua uffiziala rumantscha a la lingua da procedura tudestga. K. Cun l'inoltraziun dals 6 da favrer 2025 ha la vischnanca communitgà ch'ella na saja betg d'accord da midar la lingua uffiziala. L. Cun la posiziun dals 25 da favrer 2025 ha il recurrent reducì sias pretaisas da dretg suandantamain: 1. La decisiun da la vischnanca da Zernez dals 26 d'avust 2024 concernent la dumonda da construcziun nr. C._____, saja da midar sco suonda: stritgar senza substituziun la taxa da cumpensaziun per quatter parcadis (cifra 4 dal dispositiv). 2. Eventualmain saja da fixar la taxa da cumpensaziun per quatter

parcadis "avant il cumenzament da las lavurs da construcziun". 3. Obligar l'istanza precedentia da surpigliar ils custs e da pajar in'indemnisaziun incl. TPV. Sco argument ha el numnà principalmain che l'object saja stà deliberà da l'obligaziun da construir parcadis pervi da la situaziun giuridica da dretg vegl. La midada da construcziun reduceschia uss il spazi d'abitar e quai saja collià cun in basegn da parcadis pli pitschen. Perquai na saja era betg da quintar cun traffic supplementar ed in'obligaziun da construir parcadis scrodia.

E. 4.1

Tenor l'art. 60 al. 1 LC ston vegnir construids parcadis en il cas da novas construcziuns sco er en il cas da midadas da construcziun ed engrondiments che laschan spetgar traffic supplementar, e quai sin la parcella da construcziun u en la proxima vischinanza sin terren privat. Ils parcadis ston esser accessibels l'entir onn ed averts permanentamain per vehichels a motor. Per edificis d'abitar èsi da metter a disposiziun ina plazza per abitaziun cun ina surfatscha d'auzada brutta (SAB) dad 80-120 m², en il cas d'ina SAB pli gronda duas plazzas (art. 60 al. 2 LC). Proprietarias e proprietaris d'edificis e stabiliments existents èn obligads da construir parcadis u da sa participar ad in stabiliment comunabel, uschenavant che las relaziuns pretendan quai (art. 60 al. 5 LC). Sch'i n'è betg pussaivel da construir ils parcadis prescrits sin l'agen terren u sin terren ester garantì en il rom d'ina cunvegna contractuala e sch'ils parcadis na pon era betg vegnir mess a disposiziun en in stabiliment comunabel, èsi da pajar per mintga parcadi mancant ina taxa da cumpensaziun unica (art. 61 al. 1 LC). La taxa da cumpensaziun importa per parcadi CHF 5'000.00 (art. 61 al. 2 frasa 1 LC). Quest import correspunda a l'index dals custs da construcziun turitgais, basa 1-4-98, il 1-4-2002 da 110.1 puncts; sche l'index sa mida mintgamai per 10 % dals puncts, s'augmenta u sa sbassa la taxa da cumpensaziun medemamain per 10 % (art. 61 al. 2 frasa 2 e 3 LC). La taxa da cumpensaziun vegn messa a quint als patrums da construcziun il mument che la permissiun da construcziun vegn dada e sto vegnir pajada avant che cumenzan las lavurs da construcziun (art. 61 al. 3 frasa 1 LC).

E. 4.2

Il recurrent explitgescha en ses recurs che la chasa d'abitar haja consistì fin ussa da trais abitaziuns cun mintgamai passa 120 m² SAB ed en total nov chombras da durmir. Cun il nov project da construcziun vegnian duas abitaziuns messas ensemen e la surfatscha d'abitar vegnia engrondida per var 30 %, uschia che la chasa d'abitar cumpiglia en l'avegnir mo pli duas abitaziuns cun mintgamai passa 120m² SAB ed en total sis chombras da durmir sco er in biro. Parcadis na sajan mai stads avant maun. Cun duas empè da trais abitaziuns na saja da spetgar nagin traffic supplementar. Ina chasada svizra media disponia per 78 % dad almain in auto. Cunquai ch'i vegnia ad abitar en la chasa ina famiglia damain, vegnia il traffic probablmain a sa diminuir. Tenor l'art. 61 al. 1 LC fissan necessaris mo pli quatter parcadis empè da fin qua sis parcadis. L'istanza precedentia haja preschentà sbagliadamain ils fatgs ed applitgà a moda incorrecta la lescha da construcziun. Al medem resultat vegnian ins cun applitgar la garanzia dal possess actual tenor l'art. 81 PBG (recte: LPTGR). En sia posiziun dals 25 da favrer 2025 renda il recurrent attent che la vischnanca argumenteschia la taxa da cumpensaziun per l'emprima giada en il rom da la decisiun da reponderaziun cun il spazi d'abitar engrondì per 30 %, però senza explitgar, pertge ch'in spazi d'abitar engrondì duaja avair per consequenza traffic supplementar, tant pli che vegnia il medem mument reducì il dumber d'abitaziuns per in terz. Applitgond l'art. 60 al. 1 LC avessan las trais abitaziuns da fin ussa (cun mintgamai passa 120 m² SAB) stuì cumprovar mintgamai dus parcadis, damai en total sis parcadis. Sin fundament da la situaziun giuridica da dretg vegl

saja l'object stà deliberà da l'obligaziun da construir parcadis. Da la reducziun dal dumber d'abitaziuns a duas en consequenza da la midada da construcziun resultia uss in basegn da parcadis pli pitschen, numnadamain en total quatter parcadis. Suenter la midada da construcziun haja quai mo pli piazza per duas empè da sco fin qua per trais famiglias. Damain famiglias na chaschunian cun raschun nagin traffic supplementar, uschia ch'i na vegnia debitada nagina taxa da cumpensaziun.

E. 4.3

La vischnanca declera en sia posiziun dals 7 d'avrigl 2025 ch'il project da midada da construcziun e d'engrondiment permess laschia spetgar traffic supplementar. D'ina vart vegnia transformà en spazi d'abitar il clavà ch'era fin ussa vid ed engrondida la surfatscha d'abitar per var 30 %. Da l'autra vart haja la chasa disponì antruras da sis chombras, da nov sajan quai nov. I na saja era betg cler, pertge che duas famiglias duessan avair damain vehichels che trais, damai ch'i dependia dal dumber da persunas creschidas. La pretensiun dal recurrent che las trais abitaziuns da fin ussa hajan gè passa 120 m² surfatscha d'auzada brutta (SAB), saja faussa. Dal plan inoltrà (act. C / actas en connex cun la dumonda da

E. 4.4

Da l'extract da parcelas E._____, che sa chatta en las actas en connex cun la dumonda da construcziun (act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 1), resulta ch'il recurrent ha cumprà la parcella en questiuin il mars 2021. Tenor la descripziun dal project (cif. 1 lit. a), che sa chatta medemamain en las actas en connex cun la dumonda da construcziun (act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 1), sa cumpona l'edifizi d'ina chasa d'abitar e d'in clavà resp. d'in edifizi d'economia. La chasa d'abitar existenta cumpiglia trais abitaziuns che sajan stadas abitadas fin curt avant l'acquist dal recurrent per il pli da stagiunaris, giasts da vacanzas sco era da commembras e commembers da la famiglia proprietaria. Per part sajan las chombras – vul dir in biro en il plaunterren (anteriura chaminada), trais chombras en il plaun sura e duas chombras en il segund plaun sura – vegnidas affittadas separadamain. Tenor la descripziun dal project (cif. 1 lit. b) èsi planisà d'integrar en il clavà quatter novas chombras da durmir supplementaras. Tenor la descripziun dal project importa la SUP da l'abitaziun en il plaun terren 51,2 m², quella da l'abitaziun en il plaun sura 125,1 m² e quella da l'abitaziun en il segund plaun sura 81,1 m². I vegn era declerà ch'ins na possia construir nagins parcadis sin la parcella.

E. 4.4.1

Sco ch'il Tribunal federal ha decis repetidamain, cumpeta il dretg da construcziun public en il chantun Grischun da princip al champ d'autonomia da las vischnancas. Concernent tut las dumondas che n'han betg chattà ina reglamentaziun finala en la lescha chantunala ed areguard las qualas las vischnancas han ina relativamain gronda libertad concepziunala, valan las prescripziuns da l'urden da construcziun communal sco dretg communal autonom (sco in da bliers exempels: BGE 128 I 3 E. 2b). L'autonomia communal na sa referescha betg unicamain a la

E. 4.4.2

La formulaziun contestada en l'art. 60 LC – "En cas da novas construcziuns ed engrondiments che laschan spetgar traffic supplementar" – correspunda essenzialmain a quella en l'art. 107 dal model d'ina lescha da construcziun per vischnancas grischunas (cump. <<https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/dvs/are/nutzungsplanung/MBauG2020.pdf>> [stadi dals 13 da november 2020]) messa a

disposiziun da l'Uffizi per il svilup dal territori (UST). Correspundentamain la chatt'ins er en las leschas da construcziun d'autras vischnancas grischunas ed en

E. 4.4.3

En PDA 2007 nr. 22 è la Dretgira administrativa dal chantun Grischun da quella giada vegnida a la conclusiun che po vegnir resguardà en cas da midadas da construcziun e d'engrondiments per la calculaziun dals parcadis necessaris era

E. 4.4.4

Sco preschentà survart na dispona la parcella dal recurrent da nagins parcadis, uschia ch'ils edifizis sin ella na pon "en vista a las prescripziuns da parcadis" betg vegnir considerads sco materialmain legals (PDA 2007 nr. 22 regist ed E. 3a). Tenor las calculaziuns da la vischnanca fissan necessaris sin fundament da las trais abitaziuns existentas (à ca. 65 m², 157 m² e 95 m² SAB) quatter parcadis (cump. posiziun dals 7 d'avrigl 2025 cif. 5.2). Cun il project da midada da construcziun e d'engrondiment vegn transformà il clavà da fin qua en spazi d'abitar e cumbinada l'entira structura d'abitar uschia che resultan in'abitaziun en il plaunterren ed en il plaun sura sco er in'abitaziun en il plaun sut il tetg. L'access a l'abitaziun sut il tetg maina, sco ch'ins vesa sin ils plans, via ina stgala a l'intern da l'edifiz e via in ascensur che vegn costruì da nov. La midada da construcziun e l'engrondiment da la chasa che basegna ina sanaziun èn colliads tenor las

E. 4.4.5

Finalmain èsi da constatar che l'autezza da la taxa da cumpensaziun na vegn betg contestada, uschia ch'i n'è betg d'entrar pli detagliadamain en la calculaziun da tala. Abstrahà da quai ha la vischnanca disponì da nov cun la decisiun da reponderaziun dals 28 da schaner 2025 (act. C.1) che la taxa da cumpensaziun è da pajar conform a la pretaisa da dretg dal recurrent "avant il cumenzament da las lavurs da construcziun".

E. 4.5

Resumond vegn la dretgira a la conclusiun che la decisiun da construcziun contestada dals 26 d'avust 2024, uschenavant ch'ella n'è betg scrudada tras la decisiun da reponderaziun dals 28 da schaner 2025, sto vegnir protegida e ch'il recurs sto consequentamain, uschenavant ch'el n'è betg daventà obsolet, vegnir refusà.

E. 5

/ 19 M. Cun la posiziun dals 7 d'avrigl 2025 ha la vischnanca dumandà da refusar il recurs, premess ch'i possia vegnir entrà en chaussa. Ella ha explitgà ch'ella haja decis en il rom da la decisiun da reponderaziun anc ina giada sur da la taxa da cumpensaziun era sin fundament da nov material, uschia ch'il recurrent avess stuì contestar quella, quai ch'el n'haja betg fatg. Però era sch'i fiss d'entrar en il recurs, stuess el vegnir refusà, damai che la midada da construcziun e l'engrondiment permess laschian spetgar traffic supplementar. Per l'ina vegnia il clavà transformà en spazi d'abitar e la surfatscha d'abitar vegnia engrondida per var 30 %. Per l'autra haja la chasa disponì antruras da sis chombras, da nov sajan quai nov. La midada da construcziun n'haja betg per consequenza in basegn da parcadis pli pitschen. N. Cun la replica dals 16 da matg 2025 è il recurrent stà tar sia pretaisa da dretg e tar sias explicaziuns tenor il recurs dals 30 da settember 2024 e tenor sia posiziun dals 25 da favrer 2025. El ha anc ina giada preschentà, pertge che la midada da construcziun e la reducziun dal dumber d'abitaziuns n'haja tenor sia opiniun betg per consequenza in basegn da parcadis supplementar. O. Cun la duplica dals 30 da matg 2025 è la vischnanca stada tar

sias pretaisas da dretg e tar sias explicaziuns tenor sia posiziun dals 7 d'avrigl 2025 ed ha anc ina giada approfondà sia posiziun areguard la taxa da cumpensaziun. P. Cun la disposiziun dals 5 da zercladur 2025 è la corrispondenza vegnida terminada.

Consideraziuns 1. En la procedura davant la Dretgira superiura pon las partidas duvrar ina lingua chantunala uffiziala da lur tscherna per lur scrittiras giuridicas e per lur inoltraziuns (art. 8 al. 1 da la Lescha da linguas dal chantun Grischun [LLing; DG 492.100]). La lingua da procedura davant la Dretgira superiura sa drizza per regla tenor la lingua uffiziala che vegn duvrada en la decisiun contestada resp. tenor la lingua uffiziala che vegn discurrida e duvrada da la partida accusada (art. 8 al. 2 LLing). Sentenzias, decisiuns e disposiziuns vegnan redigidas en la lingua uffiziala, en la quala la procedura è vegnida fatga (art. 7 al. 3 LLing). En enclegientscha cun las partidas èsi admiss da divergiar da las disposiziuns da questa lescha (art. 7 al. 5 LLing). Cunquai che la vischnanca n'è betg ida d'accord cun ina midada da la lingua en sia posiziun dals 6 da favrer 2025, vegn la procedura preschenta decretada en lingua rumantscha, a norma da l'object da contestaziun decretà en lingua rumantscha (decisiun contestada dals 26 d'avust 2024 [act. B.5 sco era C / actas en connex cun

E. 6

/ 19 la dumonda da construcziun nr. 27]), e quai en la furma rumantscha da standard da la Dretgira superiura, numnadamain en rumantsch grischun (art. 3 al. 5 LLing). 2. L'emprim ston vegnir examinadas las premissas da process.

E. 7

/ 19 na dastgan betg s'opponer interess publics u privats predominants (art. 25 al. 1 lit. b LGA).

E. 8

/ 19

E. 9

/ 19 E. 2.8.1, 137 I 195 E. 2.3.2; HÄFELIN/MÜLLER/UHLMANN, en il lieu inditgà., cif. marg. 1176).

E. 10

/ 19 da spetgar traffic supplementar en consequenza da la midada da construcziun, na sa tractass quai en mintga cas betg d'ina mancanza spezialmain gravanta, a la quala na stess a disposiziun naging curament. La decisiun da construcziun contestada cuntegna – sco preschentà – in'argumentaziun suffizienta da la decisiun, ed il recurrent ha pudì s'exprimer detagliadamain en la procedura preschenta. Per el n'è damai resultà naging dischavantatg giuridic. 4. Dal punct da vista material èsi d'examinar, sche la vischnanca ha obligà cun raschun il recurrent cun la decisiun da construcziun contestada dals 26 d'avust 2024 (act. B.5 e C / actas en connex cun las dumonda da construcziun nr. 27) da pajar ina taxa da cumpensaziun en l'autezza da CHF 25'631.20 per quatter parcadis. I va principalmain per la dumonda, sche las premissas da l'art. 60 da la lescha da construcziun communal (LC) èn ademplitas u betg, sch'il recurrent po resp. sto damai vegnir deliberà da l'obligaziun da cumpensaziun, perquai ch'i n'è p.ex. betg da spetgar traffic supplementar pervi dal project da construcziun. Betg contestà è ch'il recurrent na po preschentar sin sia parcella naging parcadis ed era nagingas cunvegnas contractualas correspondentas en il senn da l'art. 61 LC.

E. 11

/ 19

E. 12

/ 19 construcziun nr. 1) ensemen cun la dumonda da construcziun resultia plitost – sch'ins suppona ina surfatscha utilisada principala (SUP) augmentada per 20 % – per l'abitaziun en il plaunterren ina SAB da ca. 65 m² (fin ussa 54,9 m² SUP), per l'abitaziun en il plaun sura ca. 157 m² SAB (fin ussa 131,10 m² SUP) e per l'abitaziun sut il tetg ca. 95 m² SAB (fin ussa 79,2 m² SUP). I na constettia damai betg ch'il project da midada da construcziun e d'engrondiment mainia ad in basegn da parcadis pli pitschen. Quai che regardia la garanzia dal possess actual, abstrahà da quai ch'in "art. 81 PBG" saja nunenconuscent, na possia il recurrent deducir en sia favur ni da quel ni da quai che valia en la vischnanca menziunada da D. _____. La garanzia dal possess actual fiss mo violada, sch'il recurrent n'avess betg pudì reconstruir, engrondir ed utilisar l'edifizi. La taxa da cumpensaziun saja vegnida imponida ad el, perquai ch'ins spetgia dapli traffic en vista a la midada da construcziun ed a l'engrondiment.

E. 13

/ 19 legiferaziun, mabain er a l'applicaziun ed a l'interpretaziun dal dretg, sche la disposiziun applitgabila fa part dal dretg communal autonom. La Dretgira administrativa resp. da nov la Dretgira superiura sto en tals cas imponer a sasezza precauziun cun applitgar ed interpretar talas normas, sch'i sa tracta d'in cas da dubi, sche l'interpretaziun è difficila u sch'igl è da tegnair quint spezialmain da relaziuns localas. En tals cas cumpeta a las vischnancas ina libertad protegida da giuditgar e decider, en la quala la Dretgira superiura dastga intervegnir unicamain, sche la vischnanca ha violà u surpassà quest sector. La cogniziun da la Dretgira superiura sa restrenscha uschia praticamain ad in'examinaziun da l'arbitrariadad, q.v.d. che la Dretgira superiura po intervegnir unicamain, sche la decisiun decretada a basa dal dretg communal autonom sa revelescha sco materialmain nungiujustifitgabila u sch'ella cuntrafa a princips giuridics generals. En spezial n'ha la dretgira nagina raschun d'intervegnir, sche la vischnanca resguarda cun applitgar ed interpretar ses dretg autonom il text d'ina disposiziun (sentenzias da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun R 13 157 dals 6 da matg 2014 E. 2, A 06 32 dals 8 da zercladur 2007 E. 2, R 06 84 dals 21 da november 2006 E. 1, R 04 4/A 04 4 dals 25 da matg 2004 E. 2b, R 03 93 dals 11 da december 2003 E. 1). En las disposiziuns preschentadas che stattan en discussiun davart ils parcadis obligatorics sa tracta senza dubi da dretg communal autonom, cunquai che la Lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun surlascha explicitamain a las vischnancas, co ch'ellas vulan legiferir en quel sector (cump. l'art. 24 al. 2 cif. 4 LPTGR [DG 801.100], cump. sentenza da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun A 06 32 dals 8 da zercladur 2007 E. 2). Consequentamain n'intervegn la dretgira er en quel regard betg senza necessitad resp. senza buna raschun en il giudicament da las autoritads da construcziun communalas, cunquai che quellas enconuschan per regla meglier las particularitads localas da lur territori da construcziun e cunquai ch'igl è per ellas indispensabel d'avair ina tscherta libertad da decider en favur d'ina pratica da permissiun en l'interess da la segirezza giuridica e dal tractament giuridic egual (sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun R 04 4/ A 04 4 dals 25 da matg 2004 E. 2b).

E. 14

/ 19 la giurisdicziun da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun. Uschia ha l'anteriura Dretgira administrativa constatà p.ex. en PDA 2007 nr. 22 (sentenzia A 06 32 dals 8 da zercladur 2007) en connex cun ina disposiziun cun il medem cuntegn en la lescha da construcziun ("En cas da novas construcziuns ed engrondiments che laschan spetgar traffic supplementar") ch'i saja l'intenziun giuridica da las disposiziuns davart l'obligaziun da construir parcadis e sia indemnizaziun a maun d'ina taxa da cumpensaziun da garantir che mintga parcella surbajegiada porschia da princip piazza per parcar autos che stattan en connex cun sia utilisaziun, per che quels n'engrevgeschian betg las vias publicas (E. 3a cun avis a ZIMMERLIN, Baugesetz des Kantons Aargau, 2. ed. [remartga da la dretgira: 1985], p. 157 s., e la sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun A 04 26 dals 6 da fanadur 2004 E. 1c). Era per la sentenzia R 13 157 dals 6 da matg 2014 da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun è stada la basa ina formulaziun cun cuntegn sumegliant: "En cas da novas erecziuns, reconstrucziuns sunter demoliziun voluntara, midadas da l'intent u engrondiments d'edifizis u da parts da la construcziun e da stabiliments architectonics che laschan spetgar traffic supplementar" (cump. E. 3a), sco era per la sentenzia R 04 4/A 04 4 dals 25 da matg 2004: "En cas da novas construcziuns e da midadas da construcziun ed engrondiments che laschan spetgar traffic supplementar" (E. 1). La dretgira aveva constatà en quel regard che la disposiziun en questiu en la lescha da construcziun communal saja da chapir uschia ch'il maun public possia pretender posteriuramain da metter a disposiziun parcadis er en il cas d'edifizis vegls gia existents, uschenavant che l'edifizis d'abitar pertutgà vegnia modernisà e renovà correspudentamain; tenor l'experiencescha da vita generala e tenor l'andament usual da las chaussas saja da quintar regularmain, en connex cun edifizis d'abitar sanads da nov ed engrondids funcziunalmain (...), era cun in augment dal traffic (sentenzia da la Dretgira administrativa dal chantun Grischun R 04 4/A 04 4 dals 25 da matg 2004 E. 2b). Era per questa chaussa en lita pon ins partir da quest intent da la lescha e da la chapientscha correspudenta da las disposiziuns en questiu ed en consequenza era da l'art. 60 LC. La consideraziun citada correspunda dal rest al cuntegn da l'art. 60 al. 5 LC medemamain decisiv en quel cas, tenor il qual proprietarias e proprietaris d'edifizis e da stabiliments existents èn obligads da metter a disposiziun parcadis u da participar ad in stabiliment comunabel, uschenavant che las relaziuns pretendan quai.

E. 15

/ 19 l'edifizis gia existent, sch'el na dispona anc betg dal dumber da parcadis necessari prescrit tenor la lescha e sche las midadas architectonicas èn talmain intensiv che las transformaziuns correspundan praticamain ad ina construcziun nova (regist). Argumentà aveva la dretgira questa conclusiun suandantamain: La lescha pretenda en il cas da midadas da construcziun e d'engrondiments bain da cuvrir mo il basegn supplementar causà dal traffic supplementar. Il princip da cuvrir sez il basegn supplementar sa basa però sin ina ficziun dubla: Per l'ina sa funda el sin la supposiziun che las midadas da construcziun e d'utilisaziun che effectueschan l'obligaziun da construir parcadis pertutgian adina mo ina part d'in edifizis e stabiliment e ch'ellas na sajan betg talmain intensiv d'avair per consequenza ina midada dal caracter architectonic. E per l'autra parta el tacitamain da l'idea ch'ils edifizis e stabiliments pertutgads da la midada da construcziun u d'utilisaziun sajan materialmain legals en vista a las prescripziuns dals parcadis, q.v.d. ch'els disponian dal dumber d'agens parcadis prescrit legalmain per il stadi da fin qua ([marcaziun da la Dretgira superiura] E. 3a). Sch'i sa mussa uss en il cas singul che l'ina u l'autra ficziun u che schizunt omaduas n'èn betg dadas en realitad, na po il dumber da parcadis betg pli vegnir determinà

mo pli a norma dal basegn supplementar, damai dal basegn ulteriur causà da la midada da construcziun u d'utilisaziun. Anzi, en quel cas daventa necessaria ina moda da calcular differenziada che sto cumpigliar era l'edifizi vegl, e quai a moda cumpletta u parziala. Sche l'edifizi vegl na vegniss betg cumpiglià, chaschunass quai en tals cas regularmain in resultat nuncunvegnent (FREY, Die Erstellungspflicht von Abstellplätzen für Motorfahrzeuge nach zürcherischem Recht, [remartga da la dretgira: diss. 1987], p. 47). Midadas architectonicas vi d'edifizis e stabiliments existents pon esser sut circumstanzas talmain intensivass che l'edifizi perda ses caracter da fin qua e ch'i sa tracta plitost d'ina nova construcziun. Midadas talmain vastas na tracta il dretg da construcziun betg pli sco midadas da construcziun u midadas architectonicas generalas. Talas vegnan tractadas sco uschenumnadas transformaziuns tuttina sco ina construcziun nova. Precis sco per ina construcziun nova èsi lura era d'eruir il dumber da parcadis necessari. La calculaziun dal basegn sto sa basar sin l'entir edificis u stabiliment, tuttina sche l'entir edificis u mo singulas parts da quel èn pertutgads da la midada architectonica. Igl èn adina da pretender tants parcadis sco sch'il stadi midà da nov fiss stà uschia da bell'entschatta; parcadis gia existents vegnan quintads vitiers ([FREY, en il lieu inditgà, p. 47 cun avis] PDA 2007 nr. 22 E. 3a).

E. 16

/ 19 indicaziuns dal recurrent cun custs da var CHF 2,5 miu. Considerond questas indicaziuns na pon ins betg dir ch'i sa tractia da midadas architectonicas da caracter subordinà. I va plitost per ina restructuraziun substanziala, en il rom da la quala la chasa engiadinaisa cun il clavà cunfinant duvrà fin qua sco deposit, cun chombras stgaudadas per part cun pignas da laina e stgaudament da gas e per part cun radiaturs electrici ed affittadas per gronda part separadamain (cum. act. C / actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 1, descripziun dal project cif. 1 lit. a) duai vegnir reconstruida en duas abitaziuns modernas che correspundan a las pretensiuns dad oz quai che riguarda il basegn da spazi (incl. biro per homeoffice), il stgaudament ed il confort. Igl è suandabel che la vischnanca ha sut questas circumstanzas resguardà per calcular ils parcadis obligatorics l'entir edificis restructurà, ch'ella è sa basada sin ina consideraziun cumplexsiva da duas (novas) abitaziuns cun mintgamai ina surfatscha da passa 120 m² SAB e ch'ella ha erui uschia quatter parcadis obligatorics. Quai n'è betg da contestar en vista a sia gronda libertad da decider. La decisiun communal è damai materialmain giustifitgabl, ella s'accorda cun l'intenziun giuridica da l'art. 60 s. LC e na cuntrafa a nagins princips giuridics general, en spezialmain era betg a la garanzia dal possess actual en il senn da l'art. 81 LPTGR che prescriba che edificis e stabiliments ch'èn vegnids construids legalmain, ma na correspundan betg pli a las prescripziuns vertentas, pon vegnir mantegnids e renovads (al. 1). Quai na vegn betg refusà al recurrent, el sto sulettamain construir il dumber da parcadis necessari resp. prestar ina taxa da cumpensaziun, quai che na corresponda betg mo a l'art. 60 ed a l'art. 61 LC, mabain er a l'art. 60 al. 5 LC. Suenter las explicaziuns na sto era betg pli vegnir giuditgà, sco quai che la vischnanca fa valair, sch'il cumportament dal recurrent en vista a ses scriber dals 18 da december 2023 (act. C/ actas en connex cun la dumonda da construcziun nr. 21) è cuntradictoric e giuridicamain abusiv.

E. 17

/ 19 5. Tenor l'art. 73 al. 1 LGA sto per regla la partida perdenta surpigliar ils custs en la procedura da meds legals. La taxa dal stadi vegn fixada en il cas preschent sin CHF 4'000.00 (art. 75 al. 2 LGA). Cunquai che la vischnanca ha adempli cun la decisiun da reponderaziun dals 28 da schaner 2025 per ina part essenziala las pretaisas da dretg fatgas

oriundamain en la procedura preschenta, quai che correspunda ad ina renconuschientscha, ha ella da responsar ch'il recurs ha en quel regard pers ses object. Uschia èsi giustifitgà d'imponer la taxa dal stadi ensemen cun las expensas da la chanzlia per 2/3 a la vischnanca e per 1/3 al recurrent. 6. Confurm a sia perdita parziala sto la vischnanca indemnisar extrajudizialmain il recurrent che gudogna parzialmain per ils custs necessaris ch'èn vegnids chaschunads tras la dispita giuridica, e quai en la dimensiun da 2/3 (art. 78 al. 1 LGA). Cunquai che quel n'ha betg inoltrà ina nota dals custs, considerescha la dretgira en vista a la dimensiun dal recurs e da la difficultad da la chaussa en lita sco giustifitgada in'indemnisaziun da la partida pauschala da CHF 4'500.00 incl. TPV. La vischnanca ha damai d'indemnisar extrajudizialmain il recurrent cun CHF 3'000.00 incl. TPV. A la vischnanca che gudogna parzialmain n'èsi betg da conceder in'indemnisaziun da la partida, cunquai ch'ella gudogna en ses champ d'activitad uffizial (art. 78 al. 2 LGA).

E. 18

/ 19 I vegn decis: 1. Il recurs vegn refusà, uschenavant ch'el na vegn betg stritgà, perquai ch'el è daventà obsolet sin fundament da la decisiun da reponderaziun da la vischnanca dals 28 da schaner 2025. 2. Ils custs da dretgira che sa cumponan – d'ina taxa dal stadi da CHF 4'000.00 – e da las expensas da la chanzlia da CHF 416.00 total CHF 4'416.00 van per 2/3 a quint da la vischnanca da Zernez e per 1/3 a quint da A._____. 3. La vischnanca da Zernez sto indemnisar extrajudizialmain A._____ cun ina pauschala da CHF 3'000.00 (incl. TPV). 4. [Indicaziun dals meds legals] 5. [Communicaziun a]

E. 19

/ 19

Export aus OpenCaseLaw (CC0). Verbindlich ist allein der vom erlassenden Gericht veröffentlichte Originaltext. Quellen-URL siehe oben.